

Κατηγορία: Συνεργασία μεταξύ Συνομηλίκων

Υποστήριξη των μαθησιακών δεξιοτήτων των μαθητών/-τριών

Εργαλειοθήκη
Επιτυχημένες Μαθησιακές
Πρακτικές για την Ευημερία
Όλων των Παιδιών

**ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΩΩΡΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ**

Red Barnet, MHPSS Collaborative

Ευχαριστίες

Συντάκτες του παρόντος εγγράφου και εταίροι του έργου είναι οι εξής:

Πανεπιστήμιο του Deusto, Ισπανία (Συντονιστής του Έργου)

ΚΜΟΡ – Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας, Ελλάδα

Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Καινοτομίας, Πορτογαλία

CESIE, Ιταλία

Πανεπιστήμιο του Δουβλίνου, Ιρλανδία

Red Barnet, MHPSS Collaborative, Δανία

Πανεπιστήμιο του Πόρτο, Πορτογαλία

Πανεπιστήμιο της Μάλτας, Μάλτα

Ευρωπαϊκή Ένωση Γονέων, Βέλγιο

Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι, Φινλανδία

Πανεπιστήμιο του Νιουκάσλ Απόν Τάιν (Newcastle Upon Tyne), Ηνωμένο Βασίλειο

© Copyright 2024

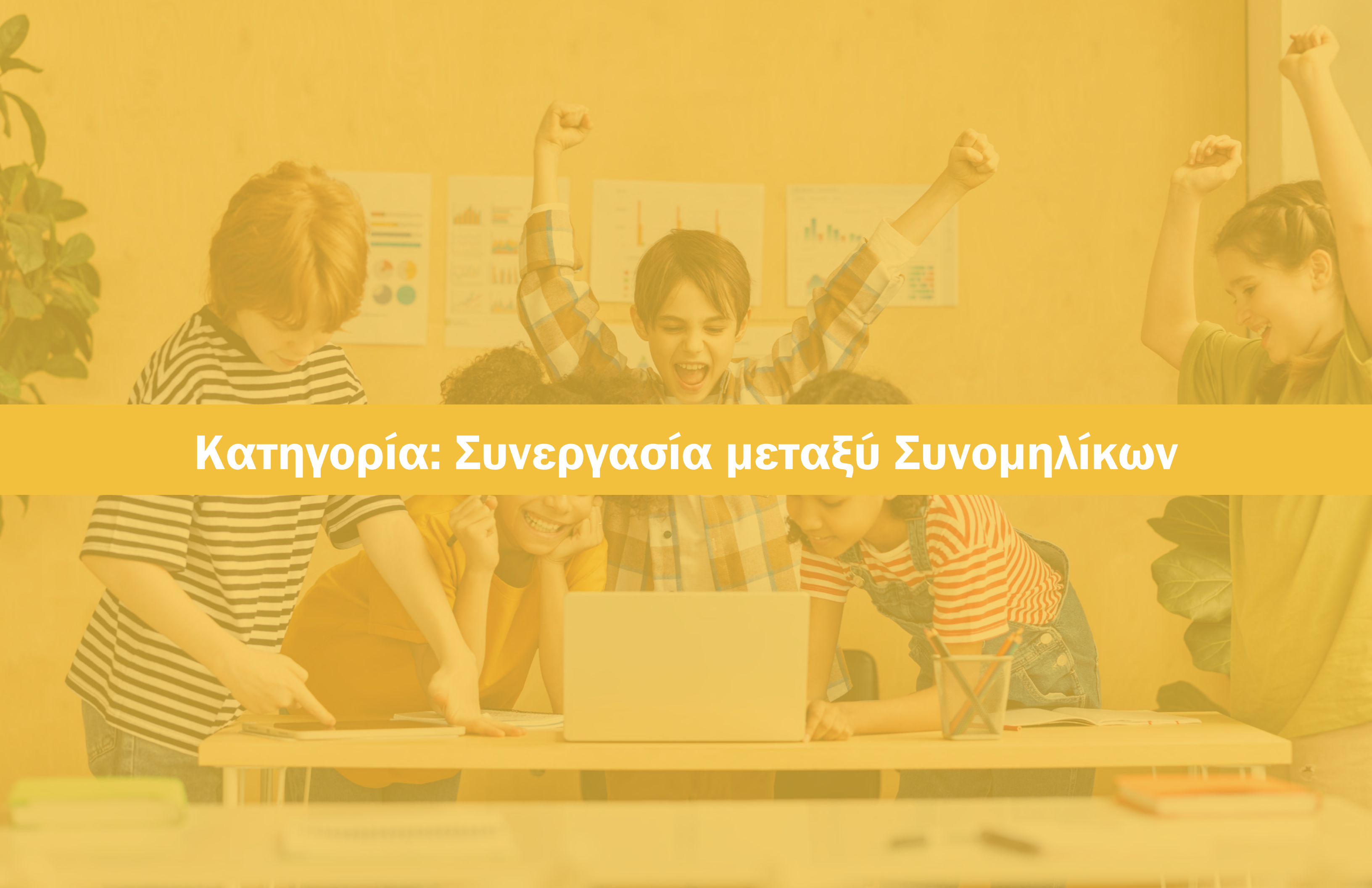
Η παρούσα εργασία διατίθεται με άδεια χρήσης Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY-NC-SA 4.0).

Ημερομηνία δημοσίευσης: 2024

Οι εικόνες χρησιμοποιήθηκαν με άδεια από το Shutterstock.com.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Έρευνας και Καινοτομίας «Ορίζοντας Ευρώπη» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Συμφωνίας Επιχορήγησης αριθ. 101061288. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συντάκτη/-κτών και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

The image is a composite of two photographs with a warm, yellow-orange overlay. The top photograph shows three children in a classroom setting; a boy in the center has his arms raised in a celebratory gesture, while a girl to his right also has her arm raised. The bottom photograph shows a group of four children gathered around a desk, looking at a laptop screen. One child is pointing at the screen, and another is smiling. The background of both photos includes educational posters on the wall and a potted plant on the left.

Κατηγορία: Συνεργασία μεταξύ Συνομηλίκων

Εισαγωγή

Η εργαλειοθήκη «Επιτυχημένες Μαθησιακές Πρακτικές για την Ευημερία Όλων των Παιδιών» είναι ένας πρακτικός πόρος που δείχνει πώς μπορούν να δημιουργηθούν επιτυχημένα μαθησιακά περιβάλλοντα στις τάξεις, τα σχολεία και τις κοινότητες. Βοηθά τους/τις εκπαιδευτικούς και τους/τις διευθυντές/-ντριες των σχολείων να αναπτύξουν αποτελεσματικούς χώρους μάθησης, οι οποίοι βελτιώνουν τις βασικές δεξιότητες, υποστηρίζουν τους/τις μαθητές/-τριες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και αναπτύσσουν τις κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες των παιδιών. Η εργαλειοθήκη βασίζεται σε είκοσι (20) μελέτες περίπτωσης από εννέα (9) ευρωπαϊκές χώρες και παρουσιάζει πρακτικές στρατηγικές που έχουν εφαρμοστεί σε πραγματικά σχολεία.

Οι εν λόγω μελέτες περίπτωσης προέρχονται από σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε όλη την Ευρώπη που βοήθησαν με επιτυχία μαθητές/-τριες με χαμηλές επιδόσεις και απέτρεψαν την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Η έρευνα διεξήχθη σε διάφορα σχολεία στην Πορτογαλία, την Ιρλανδία, τη Φινλανδία, τη Δανία, την Ισπανία, την Ελλάδα, την Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Μάλτα. Από αυτά τα σχολεία συγκεντρώσαμε συγκεκριμένες πρακτικές που βελτιώνουν τόσο την ακαδημαϊκή μάθηση όσο και την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη.

Η εργαλειοθήκη οργανώνεται γύρω από πέντε (5) βασικούς τομείς επιτυχημένων μαθησιακών περιβαλλόντων:

Παιδαγωγικές
Προσγγίσεις

Αλληλεπίδραση Εκπαιδευτικών
και Μαθητών/-τριών

Συνεργασία μεταξύ
Συνομηλίκων

Συνεργασία Σχολείου -
Οικογένειας - Κοινότητας

Ευημερία και Υποστήριξη

Αν και κάθε εργαλείο τοποθετείται σε έναν από τους παραπάνω τομείς, πολλά εργαλεία λειτουργούν σε πολλούς τομείς. Για παράδειγμα, οι «Διαδραστικές Ομάδες» όχι μόνο βοηθούν τους/τις μαθητές/-τριες να εργάζονται μαζί, αλλά επίσης δημιουργούν συνδέσεις με την κοινότητα, ενισχύουν την ευημερία και βελτιώνουν τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα.

Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι τα πιο επιτυχημένα σχολεία χρησιμοποιούν πολλά εργαλεία ταυτόχρονα. Παρά το γεγονός ότι κάθε εργαλείο μπορεί να βοηθήσει από μόνο του, τα καλύτερα αποτελέσματα προκύπτουν από την αξιοποίηση και των πέντε (5) τομέων σε ολόκληρο το σχολείο. Σας συμβουλεύουμε να εξετάσετε τα τρέχοντα δυνατά σημεία και τους τομείς βελτίωσης του σχολείου σας για να μπορέσετε να επιλέξετε τα πιο χρήσιμα εργαλεία για την περίπτωσή σας.

Η παρούσα εργαλειοθήκη είναι διαθέσιμη ως διαδικτυακή πλατφόρμα σε επτά (7) γλώσσες: ισπανικά, πορτογαλικά, αγγλικά, φινλανδικά, μαλτέζικα, ελληνικά και ιταλικά. Όλα τα εργαλεία έχουν δοκιμαστεί προσεκτικά και έχουν αναπτυχθεί μέσω διαλογικής συνημιουργίας με σχεδόν 1.000 συμμετέχοντες/-χουσες στο έργο SCIREARLY, μεταξύ των οποίων προσωπικό σχολείων, μαθητές/-τριες, οικογένειες και μέλη της κοινότητας.

Μοιραζόμαστε επιτυχημένες πρακτικές από διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα με προσιτό τρόπο και εργαζόμαστε για τη δημιουργία σχολείων όπου όλα τα παιδιά μπορούν να ευδοκιμήσουν ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους.

Γλωσσάριο

Η ενότητα του γλωσσάριου είναι απαραίτητη σε αυτή την εργαλειοθήκη για την παροχή σαφών ορισμών των βασικών όρων και εννοιών, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι/-λες οι χρήστες/-στριες, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών, των διευθυντών/-ντριών σχολείων, των εμπειρογνομόνων εκπαίδευσης, των φορέων χάραξης πολιτικής και των μελών της κοινότητας, μπορούν να κατανοήσουν πλήρως και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις επιτυχημένες πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης. Αυτή η ενότητα συμβάλλει στην κάλυψη τυχόν κενών στην ορολογία, καθώς και στη συνεπή κατανόηση διευκολύνοντας την εφαρμογή τεκμηριωμένων στρατηγικών και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων των μαθητών/-τριών.

Διαλογική Διδασκαλία και Μάθηση

Η διαλογική διδασκαλία και μάθηση δίνει έμφαση στον διάλογο ως το πρωταρχικό μέσο για την επίτευξη κατανόησης, μάθησης και ανάπτυξης. Μια διαλογική προσέγγιση στη διδασκαλία και τη μάθηση στοχεύει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο όλοι/-λες οι μαθητές/-τριες, οι εκπαιδευτικοί και άλλα μέλη της κοινότητας συμμετέχουν ενεργά σε έναν ουσιαστικό και με σεβασμό διάλογο. Ακολουθούν ορισμένες από τις βασικές αρχές της Διαλογικής Διδασκαλίας και Μάθησης:

Διασφάλιση ότι η φωνή όλων εκτιμάται εξίσου και ότι όλοι/-λες έχουν την ευκαιρία να συνεισφέρουν στον διάλογο. Αυτό ενθαρρύνει τις διαφορετικές απόψεις και βεβαιώνει ότι όλες οι φωνές ακούγονται.

Αναγνώριση και εκτίμηση του πολιτισμικού υπόβαθρου και των εμπειριών όλων των μαθητών/-τριών και των εκπαιδευτικών. Αυτό συμβάλλει στη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς και με μεγαλύτερη κατανόηση.

Οι διαλογικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών/-τριών, εκπαιδευτικών-μαθητών/-τριών και εντός της κοινότητας είναι προσανατολισμένες προς τον μετασχηματισμό του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου και δημιουργούν βέλτιστες συνθήκες για μάθηση και ανάπτυξη.

Συνδημιουργία νοήματος και κατανόησης μέσω του διαλόγου μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών. Αυτή η συνεργατική διαδικασία συμβάλλει στην εμβάθυνση της κατανόησης και της διατήρησης των πληροφοριών.

Οικοδόμηση αισθήματος κοινότητας και αμοιβαίας υποστήριξης μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών. Η αρχή αυτή προάγει τη συνεργασία και τη συλλογική ευθύνη για τη μάθηση.

Σεβασμός και εκτίμηση των διαφορών μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών. Ο διάλογος θα πρέπει να γιορτάζει τη διαφορετικότητα και να τη χρησιμοποιεί ως πόρο μάθησης. Ενθαρρύνει την κριτική σκέψη και προτρέπει όλους/-λες να σκέφτονται σε βάθος και να αμφισβητούν τις παραδοχές.

Συναισθηματική Διάσταση

Αναγνωρίζει τη σημασία των ποιοτικών σχέσεων στη μάθηση. Οι επιτυχημένες πρακτικές δημιουργούν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον στο οποίο οι μαθητές/-τριες και οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ασφαλείς, υποστηριζόμενοι/-νες και σίγουροι/-ρες ότι μπορούν να εκφράσουν τα συναισθήματα και τις εμπειρίες τους.

Αυθεντική Μάθηση

Διασφαλίζει ότι ο διάλογος και η μάθηση είναι συναφείς με τις εμπειρίες και τα πλαίσια της πραγματικής ζωής των μαθητών/-τριών και των εκπαιδευτικών. Αυτό καθιστά τη μάθηση πιο ουσιαστική και εφαρμόσιμη.

Διαγλωσσικότητα

Όταν ένα άτομο μιλάει σε μια γλώσσα, ενώ ένα άλλο άτομο απαντά σε μια άλλη.

Τάξεις Υποδοχής

Τάξεις στις οποίες τα παιδιά με άλλη μητρική γλώσσα φοιτούν σε ειδικές τάξεις όπου χρησιμοποιείται η διαγλωσσικότητα για να βοηθηθούν να μάθουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής - με σκοπό να εισέλθουν στη γενική εκπαίδευση, καθώς αποκτούν γλωσσική επάρκεια.

Υποστήριξη των μαθησιακών δεξιοτήτων των μαθητών/-τριών

Επισκόπηση:

Το εργαλείο αυτό υπογραμμίζει τη σημασία της υποστήριξης των ατομικών και συνεργατικών μαθησιακών δεξιοτήτων των μαθητών/-τριών κατά την εκμάθηση διαφόρων ακαδημαϊκών περιεχομένων συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων. Η εξάσκηση αυτών των δεξιοτήτων ατομικά και μαζί με άλλους/-λες μαθητές/-τριες με διαφορετικό υπόβαθρο είναι απαραίτητη, διότι η μάθησή τους απαιτεί σκόπιμη καθοδήγηση από τον/την εκπαιδευτικό και πολλές φορές συνειδητή εξάσκηση, αναστοχασμό και ανατροφοδότηση. Κύριοι στόχοι είναι η στήριξη των μαθητών/-τριών στο να μάθουν να ρυθμίζουν τη δική τους μάθηση, καθώς και μαζί με τους/τις συμμαθητές/-τριές τους.

Η υποστήριξη περιλαμβάνει ποικίλες δραστηριότητες με πρωτοβουλία του/της εκπαιδευτικού. Είναι σημαντικό να συζητάτε με τους/τις μαθητές/-τριες για τη σημασία των ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης και των σημείων εστίασής τους (π.χ. συναισθήματα, γνώσεις, συμπεριφορές). Αξίζει να σημειωθεί πόσο σημαντικό είναι να εστιάζουν την προσοχή τους, να σχεδιάζουν και να παρακολουθούν τη μάθηση τόσο μόνοι/-νες τους όσο και μαζί με άλλους/-λες. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να παρέχει υποστήριξη συζητώντας για τους μαθησιακούς στόχους, παρακολουθώντας την πρόοδο, ενθαρρύνοντας τους/τις μαθητές/-τριες να μιλούν για τις στρατηγικές και την πρόοδο στη μάθηση μαζί με άλλους/-λες αξιολογώντας τα μαθησιακά αποτελέσματα και παρέχοντας συνεχή ανατροφοδότηση της ανάπτυξης των ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης στην τάξη.

Το σκεπτικό πίσω από αυτό το εκπαιδευτικό εργαλείο είναι ότι οι δεξιότητες αυτές είναι απαραίτητες για την εκμάθηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων και ότι χρειάζονται καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής πορείας από τα πρώτα χρόνια μέχρι όλες τις περαιτέρω φάσεις της εκπαιδευτικής πορείας και της επαγγελματικής ζωής. Η κατάκτηση ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης έχει αποδειχθεί ότι σχετίζεται με τη σχολική δέσμευση των μαθητών/-τριών, την πρόοδο στις σπουδές, τα ακαδημαϊκά επιτεύγματα, την αυτοαποτελεσματικότητα στη μελέτη και την ευημερία. Η ομάδα-στόχος είναι μαθητές/-τριες ηλικίας 7-11 ετών, αλλά το εν λόγω εργαλείο μπορεί επίσης να εφαρμοστεί σε μαθητές/-τριες 3-18 ετών ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο, το αναλυτικό πρόγραμμα, τα επίπεδα δεξιοτήτων και τους στόχους. Βασικοί/-κές ενδιαφερόμενοι/-νες είναι οι εκπαιδευτικοί και οι κηδεμόνες, καθώς και οι διευθυντές/-ντριες που είναι υπεύθυνοι/-νες για την ενίσχυση της μάθησης των μαθητών/-τριών και έχουν ευκαιρίες να συμβάλουν στην εκπαίδευσή τους.

Βήματα Υλοποίησης:

Προετοιμασία:

Το πρόγραμμα σπουδών ως αφετηρία: Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να θεωρούν το πρόγραμμα σπουδών του σχολείου ως αφετηρία για τον καθορισμό των μαθησιακών στόχων, του περιεχομένου, των μεθόδων διδασκαλίας και της αξιολόγησης του μαθήματος. Είναι απαραίτητο να καθοριστούν οι μαθησιακοί στόχοι των μαθητών/-τριών τόσο για το εν λόγω μάθημα όσο και για την εκμάθηση δεξιοτήτων μάθησης (π.χ. καθορισμός στόχων, σχεδιασμός της προόδου, επιλογή στρατηγικών, παρακολούθηση της προόδου και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων).

Λεπτομερές σχέδιο μαθήματος: Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σχέδιο μαθήματος και να καθοριστούν οι διάφορες φάσεις του μαθήματος. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην εκμάθηση του ειδικού περιεχομένου και κυρίως στην ενίσχυση της εκμάθησης ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης. Η φθίνουσα υποστήριξη της μάθησης (scaffolding) ως προς αυτά τα δύο, καθώς και η χρήση μεθόδων διδασκαλίας και παιδαγωγικών πρακτικών θα πρέπει να σχεδιάζονται προσεκτικά.

Οι ατομικές ανάγκες των μαθητών/-τριών: Είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι μαθητές/-τριες της τάξης και το είδος των ατομικών τους αναγκών όσον αφορά τη μάθηση. Γι' αυτό, θα πρέπει να σκεφτείτε τις έννοιες που θα χρησιμοποιηθούν στην τάξη και να είστε προετοιμασμένοι/-νες να εξηγήσετε τις λεπτομέρειες των ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης για τους/τις μαθητές/-τριες με διάφορους συγκεκριμένους τρόπους.

Υλοποίηση:

Ενίσχυση ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης: Εστιάστε στη χρήση και την ανάπτυξη των μαθησιακών δεξιοτήτων των μαθητών/-τριών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Προτιμήστε τις εργασίες σε ζεύγη και δώστε οδηγίες και χρονοδιαγράμματα για αυτές. Ενθαρρύνετε τους/τις μαθητές/-τριες να διαπραγματεύονται και να σχεδιάζουν από κοινού την εργασία τους, όπως επίσης τη συνεργατική επίλυση προβλημάτων. Χορηγήστε τους όλα τα απαραίτητα υλικά και εξοπλισμό και παράλληλα, ενισχύστε και παρακολουθήστε την πρόοδο της κοινής τους εργασίας.

Στρατηγικές δέσμευσης: Ενθαρρύνετε τους/τις μαθητές/-τριες να διαπραγματευτούν πρώτα με τους/τις συμμαθητές/-τριές τους. Σκεφτείτε εναλλακτικές προσεγγίσεις αν χρειαστεί. Παρέμβετε μόνο αν προκύψουν δυσκολίες μεταξύ των μαθητών/-τριών.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση:

Συνεχής παρακολούθηση: Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα αυτής της πρακτικής μέσω συνεχών αλληλεπιδράσεων και τακτικών αξιολογήσεων σε συνεργασία με τους/τις μαθητές/-τριες.

Ενθάρρυνση: Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι ενθουσιώδεις και να παρακινούνται από τις εργασίες που κάνουν οι μαθητές/-τριές τους. Επιπλέον, χρειάζεται να δείχνουν ενδιαφέρον και δέσμευση απέναντί τους, να τους παρέχουν βοήθεια αν χρειάζεται και να συμμετέχουν στην υποστήριξη της μάθησής τους μαζί με τους/τις συμμαθητές/-τριές τους.

Παραδείγματα και Μελέτες Περίπτωσης:

Το εργαλείο αυτό προέρχεται από δύο μελέτες περίπτωσης σε φινλανδικά διαπολιτισμικά σχολεία. Ευθυγραμμίζεται με το φινλανδικό Εθνικό Βασικό Πρόγραμμα Σπουδών για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (2014), το οποίο δίνει έμφαση στην εκμάθηση πολυεπίπεδων δεξιοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής πορείας σε γενικό επίπεδο. Η ισχύς αυτού του εργαλείου αποδείχθηκε πρόσφατα στα τελευταία αποτελέσματα της PISA (2022), σύμφωνα με τα οποία οι Φινλανδοί/-δες μαθητές/-τριες σημείωσαν υψηλή βαθμολογία στη δημιουργική σκέψη. Οι εκπαιδευτικοί έχουν οι ίδιοι/-διες την παιδαγωγική ελευθερία και ευθύνη να αναπτύξουν τις συγκεκριμένες παιδαγωγικές πρακτικές και τα εργαλεία, τα οποία χρησιμοποιούν στις τάξεις τους και να προχωρήσουν προς τους επιδιωκόμενους στόχους. Τα σχολεία λειτουργούν στο περιβάλλον τους με επιτυχία σχεδόν 25 χρόνια, παρά την αυξανόμενη ποικιλομορφία και τις πολύπλευρες ανάγκες υποστήριξης των μαθητών/-τριών και των οικογενειών τους. Η επιτυχία οφείλεται στο επίμονο και διορατικό εκπαιδευτικό έργο που επιτελείται στα σχολεία από την αρχή, στη συνεργατική και κοινή ηγεσία στα σχολεία, στη δέσμευση για το καλύτερο δυνατό για κάθε παιδί και στην προσαρμογή του προγράμματος σπουδών στις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/-τριών. Ορισμένα παραδείγματα που αντλούνται από τη μελέτη περίπτωσης είναι τα εξής:

Υποστηρικτικό υλικό για τη συνεργατική εργασία των μαθητών/-τριών: Οι εκπαιδευτικοί εξήγησαν στους/στις μαθητές/-τριες τις φάσεις της εργασίας που έπρεπε να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ακόμη, τους παρείχαν γενικό χρονοδιάγραμμα για την εργασία και φυλλάδια που περιλάμβαναν τις εργασίες που έπρεπε να ολοκληρωθούν σε ζεύγη. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν κατατοπιστικές εικόνες για να παρουσιάσουν τις διάφορες φάσεις της εργασίας, τις δραστηριότητες (π.χ. διαπραγματεύσεις, υποβολή ερωτήσεων, εναλλαγή σειράς, ειρηνική εργασία, περπάτημα μέσα στο σχολείο) και τον σχετικό εξοπλισμό (π.χ. χρωματιστά στίλο, μολύβια, γόμες). Το υλικό περιλάμβανε υποστήριξη για την εκμάθηση των ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης (π.χ. καθορισμός στόχων, διαπραγμάτευση και επιλογή στρατηγικών, παρακολούθηση της προόδου, αξιολόγηση των αποτελεσμάτων). Τα φυλλάδια εργασιών διανεμήθηκαν στους/στις μαθητές/-τριες, ώστε να μπορούν να παρακολουθούν την πορεία των δραστηριοτήτων του μαθήματος.

Παρακολούθηση: Οι εκπαιδευτικοί παρακολουθούσαν συνεχώς την εργασία των μαθητών/-τριών σε ζεύγη και την πρόοδό της. Αν υπήρχαν προκλήσεις στην πρόοδο των μαθητών/-τριών στις εργασίες, στη συγκέντρωση ή σε κάποιο άλλο θέμα, οι εκπαιδευτικοί παρενέβαιναν και προέβαιναν σε διευκρινίσεις. Αυτό γινόταν πάντα με τρόπο με τον οποίο οι μαθητές/-τριες να προσπαθούν πρωτίστως να βρουν λύση στην πρόκληση μαζί με τον/τη συμμαθητή/-ριά τους.

Υποστήριξη και ενθάρρυνση: Οι εκπαιδευτικοί είχαν κίνητρα και αφοσίωση, ενώ έδειχναν διαρκώς το ενδιαφέρον και τον ενθουσιασμό τους για την πρόοδο των μαθητών/-τριών στις εργασίες με τους/τις συμμαθητές/-τριές τους. Τα θέματα αυτά αποτελούσαν αντικείμενο ομαδικού αναστοχασμού με τους/τις μαθητές/-τριές τους.

Οφέλη:

Η εστίαση στην ενίσχυση των ατομικών και συνεργατικών μαθησιακών δεξιοτήτων των μαθητών/-τριών είναι πιθανό να βελτιώσει τη μάθηση, τις ακαδημαϊκές επιδόσεις, την ευημερία και τη σχολική δέσμευση. Οι εκπαιδευτικοί τόνισαν ότι η εκμάθηση αυτών των δεξιοτήτων είναι απαραίτητη για την τρέχουσα και την περαιτέρω ανάπτυξη των μαθητών/-τριών και ότι είναι βασικό να δοθεί έμφαση σε ένα πολυπολιτισμικό και ποικιλόμορφο σχολικό περιβάλλον.

Συμβουλές Επιτυχίας:

Ενθαρρύνετε τους/τις εκπαιδευτικούς να μοιραστούν τις σκέψεις και το υλικό τους σχετικά με την υποστήριξη των μαθητών/-τριών τους σε ατομικές και συνεργατικές δεξιότητες μάθησης.

Ενθαρρύνετε τους/τις εκπαιδευτικούς να συζητήσουν τις προκλήσεις της υποστήριξης της εκμάθησης ατομικών και συνεργατικών μαθησιακών δεξιοτήτων σε πολυπολιτισμικές τάξεις και πώς τις έχουν επιλύσει.

Εμπλέξτε τους κηδεμόνες σε συζητήσεις σχετικά με τη σημασία της υποστήριξης της εκμάθησης ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης. Αναφέρετε πώς η εκμάθηση αυτών των δεξιοτήτων περιγράφεται στο αναλυτικό πρόγραμμα και μιλήστε για τη σημασία τους για την περαιτέρω μάθηση και ανάπτυξη των μαθητών/-τριών στην εκπαιδευτική τους πορεία. Κάντε καταιγισμό ιδεών (brainstorming) για το πώς μπορείτε να στηρίξετε από κοινού την εκμάθηση αυτών των δεξιοτήτων από τους/τις μαθητές/-τριες.

Πρόσθετοι Πόροι:

Μπορείτε να βρείτε πρόσθετους πόρους για την ενίσχυση της υλοποίησης και της περαιτέρω μάθησης εδώ:

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

<https://www.oph.fi/en/statistics-and-publications/publications/new-national-core-curriculum-basic-education-focus-school>

Παρακάτω ακολουθεί ένα παράδειγμα σχεδίου μαθήματος, το οποίο δείχνει πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί το εργαλείο που περιγράφεται παραπάνω στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Τίτλος σχεδίου μαθήματος	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Οικόσιτα Ζώα
Ομάδα-στόχος	Μαθητές/-τριες ηλικίας 7-8 ετών, με διαφορετικά επίπεδα κατανόησης της τοπικής γλώσσας, διάφορες μητρικές γλώσσες, διαφορετικό κοινωνικοοικονομικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο.
Σκοπός	Να μάθουν οι μαθητές/-τριες να αναγνωρίζουν τα οικόσιτα ζώα. - Να εξασκηθούν στον προσανατολισμό με τις φωτογραφίες μέσα στο σχολείο. - Να μάθουν να εργάζονται συνεργατικά με έναν/μία συμμαθητή/-ριά τους: να σχεδιάζουν από κοινού μια εργασία, να την υλοποιούν, να μοιράζονται τα/τις καθήκοντα/αρμοδιότητες, να ολοκληρώνουν τις επιμέρους εργασίες συνεργατικά, να αναστοχάζονται για τη μάθηση με τον/τη συμμαθητή/-ριά τους και τον/την εκπαιδευτικό.
Στόχοι του Σχεδίου Μαθήματος	Να παρακινήσει τους/τις μαθητές/-τριες να μάθουν να αναγνωρίζουν τα ζώα μαζί με τους/τις συμμαθητές/-τριές τους, να καλλιεργήσει τον ενθουσιασμό μέσω της παιγνιώδους μάθησης, να ενισχύσει τις ατομικές και συνεργατικές δεξιότητες μάθησης και να διατηρήσει το ενδιαφέρον τους για την περιβαλλοντική εκπαίδευση.
Διάρκεια	1 μάθημα (75 λεπτά)
Μαθήματα	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Προετοιμασία	- Εξοικειωθείτε με το πρόγραμμα σπουδών. Καθορίστε τους μαθησιακούς στόχους για το μάθημα και για τις ατομικές και συνεργατικές μαθησιακές δεξιότητες. - Εξετάστε τις ατομικές ανάγκες υποστήριξης των μαθητών/-τριών της τάξης σας.
Απαιτούμενοι Πόροι	- Οδηγίες για την εργασία των μαθητών/-τριών σε ζεύγη: φάσεις και χρονοδιαγράμματα, υποστηρικτικές εικόνες για να τονιστούν οι βασικές φάσεις εργασίας των μαθητών/-τριών. - Έντυπο ανάθεσης για εργασία ζεύγους μαθητών/-τριών - Φωτογραφίες των διαφόρων χώρων και συγκεκριμένες τοποθεσίες στο σχολείο - Φωτογραφίες των (οικόσιτων) ζώων

Τίτλος σχεδίου μαθήματος	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Οικόσιτα Ζώα
Μαθησιακές Δραστηριότητες	Παρακινήστε τους/τις μαθητές/-τριες να μάθουν να αναγνωρίζουν τα (οικόσιτα) ζώα και να προσανατολίζονται. Συζητήστε με σαφήνεια τους στόχους του μαθήματος με τους/τις μαθητές/-τριες τονίζοντας ιδιαίτερα γιατί είναι σημαντικό να μάθουν ατομικές και συνεργατικές δεξιότητες μάθησης και παράλληλα ακούγοντας τις απόψεις τους. Δώστε οδηγίες για την εργασία που πρέπει να γίνει σε ζεύγη: φάσεις της εργασίας, χρονοδιαγράμματα, λεπτομέρειες για την ανάθεση της εργασίας. Εξηγήστε πώς λειτουργεί ο προσανατολισμός μέσα στο σχολείο και πώς οι μαθητές/-τριες μπορούν να βρουν και να αναγνωρίσουν τα ζώα. Αφήστε τους/τις μαθητές/-τριες να επιλέξουν τα ζευγάρια τους για την εργασία ή ορίστε εκ των προτέρων τα μέλη των ζευγαριών αν αυτό κρίνεται σκόπιμο. Παρακολουθήστε την πρόοδο της εργασίας των μαθητών/-τριών σε ζευγάρια φροντίζοντας να είστε πάντα διαθέσιμοι/-μες να τους/τις βοηθήσετε. Συζητήστε την πρόοδο της εργασίας με τους/τις μαθητές/-τριες, αξιολογήστε τα αποτελέσματα της εργασίας και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων σε ζεύγη. Αναγνωρίστε την καλή δουλειά τους και την επιτυχή ολοκλήρωσή της.
Πηγές για Περαιτέρω Ανάγνωση	Αν υπάρχουν.

Συμπερασμα:

Το εργαλείο αυτό παρέχει ένα μοντέλο για την ενίσχυση της εκμάθησης από τους/τις μαθητές/-τριες ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης σε πολυπολιτισμικές και ποικιλόμορφες τάξεις. Υπογραμμίζει τη σημασία της διασύνδεσης της εκμάθησης των ατομικών και συνεργατικών δεξιοτήτων μάθησης με τα ειδικά μαθήματα του γνωστικού αντικείμενου και της χρήσης ελκυστικών μεθόδων διδασκαλίας για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Δίνει έμφαση στον ενεργό ρόλο των μαθητών/-τριών στην προσωπική τους μάθηση και από κοινού με τους/τις συμμαθητές/-τριές τους, καθώς και στον σπουδαίο ρόλο των εκπαιδευτικών στην υποστήριξη και τη διευκόλυνση της μάθησης. Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να προσαρμόσουν το εν λόγω εργαλείο στη διδασκαλία τους λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του τοπικού αναλυτικού προγράμματος και τις ατομικές ανάγκες των μαθητών/-τριών τους.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΩΡΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Red Barnet, MHPSS Collaborative

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Έρευνας και Καινοτομίας «Ορίζοντας Ευρώπη» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Συμφωνίας Επιχορήγησης αριθ. 101061288. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συντάκτη/-κτών και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.